

Laboration 5 & 6, TNGD10 – Rörliga medier

Praktiska övningar – 2 laborationer á 4h, grupper om 4-8 studenter

Idéen med dessa två laborationer är att ni ska få testa teorin från föreläsningarna, och komma bort från universitetslokalerna något för att jobba praktiskt.

Bildövningar

Följande övningar kommer ni att göra med kamerorna. Det är viktigare att jobba med kameran och redigeringen än att ni har det perfekta manuset eller de bästa skådisarna!

Bildkomposition	– gyllene snittet, rule of thirds– vertikala och horisontella linjer, diagonala linjer– headroom (dvs luft ovanför huvudet av en person), looking/lead room (luft i personens blickriktning, eller förmedla rörelseriktning)
Bildstorlek	– extrem närbild, halvbild, helbild, totalbild
Kameravinklar	– hög vinkel (fågelperspektiv) och låg vinkel (grodperspektiv)
Kamerarörelser	– panorering, dvs röra kameran horisontellt (från höger till vänster och tillbaka)– tilt, dvs röra kameran vertikalt (uppifrån och ned, och tillbaka)– zoom, dvs förstora eller förminska bildstorleken (förändra brännvidden)

Poängen med övningarna är att ni ska testa bildberättande med kamera, att göra fel, att göra om, och se vad som händer, för att sedan se och diskutera era och de andras arbete under ett seminarie efteråt.

Kameralokaler

En inomhusscen, ett valfritt rum inomhus, och en utomhusscen, välj en lugn utomhusmiljö (om vädret tillåter). Kolla vitbalans och exponering i kameran.

Om utrustningen

Kameror

Det finns enkla Canon HD-videokameror att låna. Dessutom finns kameror hos Tobias Trofast att låna. De är stillbildskameror egentligen men kan filma. Bokning av kamerorna görs på: <https://www2.itn.liu.se/gdk/bokning/>

För de som har egna kameror som går bra att filma HD med så rekommenderas det att ni använder dem. Det finns ingen kamera som ni kan så väl som er egen, vilket underlättar arbetet i denna övning. Men, kolla först upp att det går bra att föra över materialet till Adobe Premiere.

Ljudinspelare

Via bokninssystemet finns också digitala ljudinspelare att låna. Dessa har inbyggda mikrofoner som är bättre än de som finns på kamerorna. Det finns också bomstativ samt riktmikrofoner att låna. Ni kommer själva bli tvungna att sköta anteckningar av scen och tagning, samt klappa manuellt för att sedan synka ihop ljud och bild i Premiere. Försök att få så bra ljud som möjligt, men bildberättandet är det som är det viktiga.

Ljuskit

Via bokninssystemet finns också ljuskit att låna. Dessa består av tre LED-lampor och två golvstativ. Detta duger ganska bra till att göra en enklare trepunktsbelysning.

Del 1 – Tystnad tagning!

Övning 1 – utomhus

Filma en person som läser en text, en dikt, en instruktion eller vad som helst. Träna in texten utantill så att ögonen lämnar papperet och kan användas för gestaltning. Dessutom lyft ansiktet upp från papperet vilket ger bättre ljus-/skuggförhållande i bilden. Det viktiga är inte exakt vad som sägs. Och, det behöver inte vara så långt, ca 30-60 sekunder.

Arbeta med:

- bildstorlek – halvbild, tänk på gyllene snittet, headroom och looking room
- tänk på bakgrunden, linjer i bilden, ljus och skugga
- bildstorlek – närbild, fundera vad ni fokuserar på
- kamerarörelse - zooma för att markera/förstärka något
- vitbalans och exponering
- använd manuellt fokus, det ger en mindre fladdrig bild samt er möjlighet att själva välja var fokus ska ligga

Övning 2 – utomhus och inomhus

Filma två personer som har en dialog. Skriv ett kort manus, en dialog mellan två personer, så att samma dialog kan genomföras flera gånger. Eftersom ni med stor sannolikhet bara har en kamera måste scenen spelas in många gånger för att det sedan ska gå att klippa mellan olika kameror, bildstorlekar och kamerarörelser. Gör därför inte scenen så lång, ca 30-60 sekunder.

Arbeta med:

- bildstorlek – totalbild för att etablera, närbild på den första personen, närbild på den andra personen, testa gärna en känningsbild (OTS, over the shoulder shot, dvs en närbild som är tagen över axeln av den första personen)
- bildkomposition – tänk på gyllene snittet, luft i bilden
- tänk på bakgrunden, linjer i bilden, ljus och skugga
- kamerarörelse – gör en tagning då ni panorerer mellan personerna i dialogen
- tänk på den optiska axeln/180-gradersregeln
- vitbalans och exponering
- använd manuellt fokus
- filma scenen inomhus och utomhus, tänk extra på exponeringen och ljuset i bilden mellan inomhus- och utomhustagningen

Övning 3 – inomhus

Filma två personer som har en maktkamp på något sätt, dialogmässigt och inte med koreograferad strid. Den ena är i överläge jämfört mot den andra. Utnyttja om personerna är olika långa för att framhäva skillnaderna i maktposition. Tänk på enkla och tydliga strukturer och fördomar i samhället, och utnyttja eller utmana dessa för att ytterligare förstärka intrycket av scenen. Skriv ett kort manus så att ni kan filma flera gånger och gör scenen ungefär lika lång som de övriga övningarna.

Arbeta med:

- bildstorlek – totalbild/halvbild för att etablera, närbilder på personerna för att visa dem tydligt, extrema närbilder för att förstärka uttryck
- fundera på storleksförhållandet mellan karaktärerna genomgående, inte minst när ni tar en totalbild
- bildkomposition – tänk på gyllene snittet, luft i bilden

- bildvinkel – använd fågel- respektive grodperspektiv för att förtydliga skillnaderna i maktposition
- kamerarörelse – prova att använda tilt för att förstärka karaktärernas position
- vitbalans och exponering
- använd manuellt fokus

Del 2 – Kill your darlings!

Övning 1

Klipp ihop materialet till en sammanhängande enhet, 30-60 sekunder lång:

- Växla mellan de olika bildutsnitten – halvbild, närbild, zoomrörelse.
- Fundera på linjer och bakgrund. Åtgärda, i den mån det går, bakgrundens påverkan på bilden om det behövs.
- Kompensera vitbalans och exponering om det behövs.
- Gör en "director's cut" där ni bara använder de bildutsnitt ni vill ha.
- (I mån av tid, lägg på musik och ljud för att förstärka intrycket.)
- Exportera ut till mov-format, H.264, och välj den HD-inställning som är samma som det format som ni har filmat i. Kolla både upplösning och framerate.

Övning 2

Klipp ihop och editera materialet till två sammanhängande enheter (en inomhusscen och en utomhusscen), ca -30-60 sekunder långa.

- Inled scenen med en etableringsbild.
- Växla mellan de olika bildutsnitten, samt en eller flera panoreringar mellan karaktärerna.
- Klipp så att dialogljud samt bild inte (alltid i alla fall) byts samtidigt. Effekter kan skapas genom att låta bilden ligga kvar på en person trots att den andra personen pratar. Och tvärt om.
- Kompensera vitbalans och exponering om det behövs.
- Fundera på bakgrunden och bildkomposition, och försök att åtgärda.
- (I mån av tid, lägg på musik och ljud för att förstärka intrycket.)
- Exportera ut till mov-format, H.264, och välj den HD-inställning som är samma som det format som ni har filmat i. Kolla både upplösning och framerate.

Övning 3

Klipp ihop och editera materialet till en sammanhängande, ca 30-60 sekunder lång.

- Starta med en etableringsbild.
- Växla mellan de olika bildutsnitten, bildvinklarna, samt en eller flera tiltar mellan karaktärerna.
- Tänk på att växla hur ljud och bild klipps så att dialogen flyter smidigt, och om möjligt förstärker dialogen/handlingen.
- Kompensera vitbalans och exponering om det behövs.
- Gör en "director's cut" där ni bara använder de bildutsnitt ni vill ha.
- (I mån av tid, lägg på musik och ljud för att förstärka intrycket.)
- Exportera ut till mov-format, H.264, och välj den HD-inställning som är samma som det format som ni har filmat i. Kolla både upplösning och framerate.

Del 3 – Analysera!

Tänk igenom följande punkter, och skriv ned anteckningar inför seminariet.

Övning 1

- Hur påverkar bildutsnitt och zoomrörelse intrycket av scenen?
- Studera luften i bilden. Hur det ser ut och hur blev det? Vad kunde ha gjorts annorlunda eller bättre?
- Finns det några särskilda linjer i bilden? Hur påverkar de intrycket?
- Hur blev vitbalansen och exponeringen? Behövde ni åtgärda detta? Hur gjorde ni det?
- Hur funkar fokus i scenen?
- Hann ni lägga på ljud eller musik? Hur fungerar det, vilken effekt ger det?

Övning 2

- Studera bildkompositionen, gyllene snittet, samt luften i bilden. Hur funkar det?
- Finns det några särskilda linjer i bilden? Hur påverkar de intrycket?
- Hur blev vitbalansen och exponeringen? Behövde ni åtgärda detta? Hur gjorde ni det?
- Hur följde ni den optiska axeln/180-gradersregeln?
- Hur blev panoreringen? Funkar den i sammanhanget? Vad var svårigheterna med panoreringen?
- Hur funkar fokus i scenen?
- Hann ni lägga på ljud eller musik? Hur fungerar det, vilken effekt ger det?

Övning 3

- Studera bildkompositionen, gyllene snittet, samt luften i bilden.
- Ger bildvinklarna det önskade intrycket?
- Fundera över linjer i bilden.
- Diskutera vitbalans och exponering.
- Hur gick det med fokuset i scenen?
- Om ni hann, hur gick det med ljud och/eller musik?